

arta

revistă de arte vizuale

nr. 12 / 2014

British Art Arta britanică

PORTRETE DE ARTIST / PORTFOLIOS
EXPOZIȚII ÎN ROMÂNIA /
EXHIBITIONS IN ROMANIA
EXPOZIȚII INTERNAȚIONALE /
EXHIBITIONS ABROAD
CRONICI DE CARTE / BOOK REVIEWS
INFO ART / INFO ART

Coperta 1: Sitcom, Dean's Suite, RCA, 2014. Exhibition view.
Photo credits Jacob Robinson

arta 12, 2014, anul V

Revistă de arte vizuale editată de Uniunea Artiștilor Plastici din România (UAP) / Magazine of visual arts edited by the Visual Artists' Union of Romania (UAP)

Director / Director: Petru Lucaci, președinte UAP

Redactor-șef / Editor-in-chief: Magda Cârnecki

Redactor / Editor: Igor Mocanu

Redactor online / Editor online: Cristina Bogdan

Graphic concept/design: Corina Gabriela Duma

Producție / Production: igloo media

Paginare / Layout: Raluca Jipa

Secretar general de redacție / Editor: Andreea Amzoiu

DTP / Image processing: Cristian David

Colaboratori / Collaborators

Dana Altman, Corina L. Apostol, Bill Balaskas, Raluca Băloiu, Dan Breaz, Ioana Ciocan, Andra Chițimbuș, Liviana Dan, Victor del Vecchio, Roxana Dascălu, Teodora Dinu, Roxana Gamară, Adrian Guță, Valentina Iancu, Juliette Ihler, Claire Jamieson, Travis Jeppesen, Anna Konik, Andrea Lehner, Diana Marincu, Gabriela Mateescu, Angels Miralda Tena, Adina Mocanu, Aurelia Mocanu, Roxana Modreanu, Simona Nastac, Adriana Oprea, Ileana Pintilie, Mihai Plămădeală, Lucia Popa, Ciprian Radovan, Anca Rujoiu, Cristina Popescu Russu, Marilena Preda Sânc, Stefanie Proksch-Weilguni, Matei Stîrcea-Crăciun, Joseph Taylor McRae, Mihaela Velea, Abbie Vickress, Simona Vilău, Petra Vlad, Maria Zintz

Correspondenți externi / Foreign correspondents

Coriolan Babeți (New York), Cristina Bogdan (Londra), Mica Gherghescu (Paris), Luana Hildebrandt (Los Angeles), Dan Mihălițianu (Berlin), Simona Nastac (Londra), Lucia Popa (Paris)

Credite fotografice / Photo Credits

Bill Balaskas; Kalfayan Galleries, Athens – Thessaloniki; Ian Kiaer; Alison Jacques Gallery, London; Jonathan Miles; Olla Lialina; Cibelle Cavalli Bastos; Samuel Huber; Andie Macario & Victor Ivanov; Yasmine Akim; Anna Kolosova; Atelier Van Lieshout; Aram Mooradian; Anton Neagu; Sorin Costina; Alexandra Sand; Lucian Andrei; Eliza Jurca; Mihai Plămădeală; Elena Scutaru; Beti Vervega; Claudiu Mladin; Doru Tulcan; János Sugár; Bucharest Biennale; Sorin Florea; Raqs Media Collective; Adrian Dan; Stephanie Syjuco; Alejandro Vidal; Lóránt Szathmáry; Attila Kispál; NAG Pop Up Gallery; Dragoș Olea; Ciprian Radovan; Gheorghe Rasovszky; Tudor Petrescu; Alexandru Davidian; Marius Caraman; Cătălin Hladi; Photo Didier Plovy pour le Réunion des musées nationaux – Grand Palais; Francis Alÿs; David Zwirner Gallery; Corina Lucia Apostol – Manifesta 10; Nicole Eisenman; Koenig & Clinton, New York; Galerie Barbara Weiss, Berlin; Susanne Vielmetter Los Angeles Projects, Los Angeles; John Berens; John Berens; Timur Novikov's family collection; Bernard Ruijgrok Piezographics; Marlene Dumas, Commissioned by Manifesta 10 Saint Petersburg, Russia; Pavel Losevsky – Dreamstime.com; Centre Pompidou, MNAM-CCI, Dist. RMN-Grand Palais / Georges Meguerditchian; Keng Kuma & Associates, Andrew Kudless; David Trubridge; Adam Sakovy; Sanja Iveković; Ulrich Dertschei; Belvedere, Vienna; Rajkamal Kahlon; Maryam Jafri; Fernando Guerra; International Canakkale Biennial; Cristiano Corte; Sergiu Sas; British Council; Paul Tucker; Clare Botto-mley; Stephan Wyckoff; Jürgen Mayer H., Pier Sculpture, 2014; Shahryar Nashat; Silberkuppe, Berlin und the Khanna Family Collection, Indien; Galerie Konrad Fischer, Berlin; Andrea Fichtel; Galerie Ulysses, Wien; Galerie Konrad Fischer, Berlin; kunsthallewien.at; Florin Hoșnoiu; Kinema Ikon; Eduard Constantin; Teodor Graur; Larisa Sitar, Diana Marincu, Șerban Bonciocot

Opiniile exprimate în articole aparțin în exclusivitate autorilor.

The opinions expressed in the articles belong exclusively to the authors.

Toate drepturile sunt rezervate / All rights reserved

© Uniunea Artiștilor Plastici din România

Adresa / Address: Uniunea Artiștilor Plastici din România, Piața Amzei nr. 13, sector 1, București; www.revistaarta.ro; redactia@revistaarta.ro

Adresa / Address: igloomecia, str. Brezoianu 4, sector 5, București
www.igloo.ro, office@igloo.ro

Distribuție / Distribution: FAB Group Associates

ISSN: 0004-3354

Arta britanică

text de **MAGDA CÂRNECI**

Dosarul acestui număr reprezintă o nouă față de formatul de până acum al revistei ARTA. După prezentări ale unor genuri artistice, școli de pictură, generații artistice, curente ideologice sau evenimente internaționale, ne-am gândit că ar fi interesant, și mai ales util, să deschidem paginile revistei către ambianța internațională de artă, pentru a permite o cunoaștere mai apropiată, în limba română, a unor scene naționale prestigioase și influente.

Și ce ar putea fi mai tentant la ora actuală decât arta britanică, cu spiritul ei creativ atât de dezlănțuit și cu gustul ei competițional atât de periculos? Lumea londoneză a artelor vizuale rămâne deocamdată, ca și celebrul cartier financiar City, un fel de Mecca a domeniului nostru, spre care sunt atrași constant artiști, galeriști, comercianți și curatori din toate colțurile lumii, fie ei afirmați sau începători. Și nu sunt universitățile Londrei cele mai râvnite din lume, către care se îndreaptă an de an un fluviu enorm de studenți? De la generația YBA – Young British Artists – din anii 1980 încolo, limba radicalismului vizual și comercial al artei este londoneza, după cum *lingua franca* de azi este și rămâne în toată lumea engleza.

Îi datorăm tinerei Cristina Bogdan, lector de istoria artei la Londra, acest dosar extrem de interesant despre lumea britanică a artei, dosar din care mulți vor avea de învățat, fie ei artiști, profesori, curatori, critici, istorici sau galeriști. Realizat fără sponsorizări britanice, numai cu mult entuziasm și o cunoaștere dinăuntru a domeniului în chestiune, dosarul poate fi un instrument util fie pentru a te pregăti pentru întâlnirea pe viu, ca tânăr aspirant, cu sirenele și utopiile engleze, fie pentru a te consola, ca persoană matură, față de iluziile și fantezmele unui loc prea dorit și vânat pentru a nu ascunde în el avertismentul dictonului latin *Hic sunt leones!*

British Art

This issue's thematic dossier is something quite new in comparison with the usual format of ARTA magazine. After previous issues dedicated to visual genres (painting, sculpture, photography, urban art), to local schools of painting (the Cluj school of grey, the 1980s generation), to movements like postmodernism and feminism, or to international events like the Venice Biennale, we thought it might be interesting, and even useful, to open the pages of our magazine to the international art milieu, in order to allow a better knowledge, in Romanian, of some prestigious and influential national art scenes.

And what could be more tempting nowadays than British art, with its creative spirit, so unleashed and provocative, and its competitive taste, so courageous and dangerous? The world of visual arts in London remains for the time being – as the famous City district for the financials – a sort of Mecca of our domain, to which lots of artists, gallery owners, dealers and curators from all parts of the world are constantly attracted, whether they are established or beginners. Are not the universities of London the most coveted in the world, towards which a river of students of all nationalities flows in haste every year? From the YBA (Young British Artists) generation, from the 1980s up to the present, the language of visual and commercial radicalism in art is the Londonian, the same way as the lingua franca of today is and remains English.

We owe to our young collaborator Cristina Bogdan, Lecturer in Art Theory in London, this extremely interesting thematic dossier about the British art world, with its ups and downs, wherefrom many Romanians will have something to learn, be they artists, professors, curators, critics, historians, or gallery owners. Produced with personal efforts and without any sponsorship from a British institution, the file can be an extremely useful instrument for either a young aspirant, to prepare him or her for the British utopias and sirens, or for a mature person, to comfort him or her from the illusions of a place too much dreamed of not to hide in it the warning of a famous Latin formula: Hic sunt leones!

1 Arta britanică // British Art

EDITORIAL ■	1
Magda Cârneci	
SCENA LONDONEZĂ VĂZUTĂ PRIN OCHII CELOR CARE I-AU SUPRAVIEȚUIT ■	4
Cristina Bogdan	
UN ARTIST ÎN LONDRA ■	6
Bill Balaskas	
UN INTERVIU CU IAN KIAER, POVESTIT DE CRISTINA BOGDAN LUI JONATHAN MILES ■	8
DE VORBĂ CU JONATHAN MILES ■	12
Cristina Bogdan	
AFACEREA CU EDUCAȚIA CREATIVĂ ■	16
Abbie Vickress	
INTRODUCÂND-O PE „HATTIE” ■	20
CONCEPTUAL VIRTUAL ■	24
Joseph Taylor	
O CONVERSAȚIE ÎNTRE DOI MEMBRI AI PUBLICULUI ■	28
Victor Del Vecchio, Angels D. Miralda	
ART WRITING: RĂSPUNS LA UN MANIFEST PROBLEMATIIC ■	34
Travis Jeppesen	
ARHITECTURA FIȚIONALĂ ȘI FIȚIUNE ARHITECTURALĂ ■	38
Claire Jamieson	
POP TRIBAL PE STRĂZILE LONDREI ■	46
Juliette Ihler	

2 Dosare de artist // Portfolios

ȘTEFAN RÂRMNICEANU – UN POLLOCK NEO-BIZANTIN	49
Magda Cârneci	
PAUL NEAGU ÎN CONTEXTUL ARTEI BRITANICE	52
Ileana Pintilie	
PAUL NEAGU – DECANTAREA UNUI PROFIL	56
Matei Stîrcea-Crăciun	
ANNA KONIK – ÎN ACELAȘI ORAȘ, SUB ACELAȘI CER / IN THE SAME CITY, UNDER THE SAME SKY ■	60
Anna Konik	

3 Expoziții în România // Exhibitions in Romania

STARTPOINT PRIZE	62
Gabriela Mateescu	
ÎN CURÂND VOM RENOVA	64
Adriana Oprea	
BB6 – APREHENSIUNE. ÎNȚELEGÂND PRIN FRICA DE A ÎNȚELEGE ■	66
Valentina Iancu	
HOME – (A WORK IN PROGRESS) ■	70
Andrea Lehner	
SIGMAR POLKE	
LECȚII DE IRONIE CENTRIFUGĂ ■	72
Dan Breaz	
„DOI” LA TIMIȘOARA	74
Adrian Guță	
APPARATUS 22 – BUY ME A MYSTERY	76
Valentina Iancu	
INSULA LUI HOREA PAȘTINA ■	78
Dan Breaz	
DELFINI GELATINOȘI – KINEMA IKON	80
Adriana Oprea	
NUCLEU 0001	82
Adina Mocanu	
ARTE FACTUM	84
Adriana Oprea	
„89 DIN UȘĂ” – O RETRĂIRE PENTRU NEUITARE ■	86
Ciprian Radovan	
ÎN SLUJBA ARTEI – ART WORKER, GHEORGHE RASOVSKY	88
Simona Viău	
IOAN AUGUSTIN POP. DUPĂ EXPOZIȚIA DESPRE M.I.N.E. (MINISTERUL INDUSTRIEI, NATURII ȘI EXPERIMENTULUI)	90
Maria Zintz	
NU SUNT AICI	92
Adriana Oprea	
CONSTANTIN PACEA	94
Magda Cârneci	
PROGRESS – KAROLINA BREGULA	96
Teodora Dinu	
ZIDARU: ÎNGERI, TRONURI, VOIEVOZI – ZBORURI, ÎNĂLȚĂRI, SACRIFICII	98
Simona Viău	
CORPORATE SIGMA	100
Roxana Modreanu	
NAG POP UP GALLERY ȘI ALTE PROIECTE	102
Ioana Ciocan	

DISIMULARE - IOANA SISEA.....	103
Raluca Băloiu	
ARTE ÎN BUCUREȘTI, EDIȚIA A V-A.....	104
Mihai Plămădeală	

4 Expoziții internaționale // International Exhibitions

MANIFESTA ȘI COLAPSUL AUTONOMIEI ARTEI CONTEMPORANE	107
Corina L. Apostol	
CE ISTORIE? A CĂREI ARTE?.....	110
Petra Vlad	
CEI BUNI, CEI RĂI ȘI CEI MULȚI: COLABORĂRI, INTERVENȚII ȘI ACȚIUNI COLECTIVE.....	114
Cristian Nae	
MONUMENTA 2014 – SALONUL URBANISTIC UTOPIC AL SOȚILOR KABAKOV ■.....	116
Andra Chițimuş	
COVORUL AMBASADOAREI – CRISTINA BOLBOREA.....	120
Aurelia Mocanu	
PEISAJ, UTOPIE, MOARTE.	
„UNII SUNT MAI GLOBALI DECÂT ALȚII”.....	122
Diana Marincu	
PREZENȚA ROMÂNIEI	
LA C.A.R. – CONTEMPORARY ART RUHR 2014.....	124
Raluca Băloiu	
A 4-A BIENALĂ	
INTERNAȚIONALĂ CANAKKALE.....	127
Marilena Preda Sânc	
MAGIA ENGLEZEASCĂ: CÂTEVA TRUCURI ■.....	128
Simona Nastac	
FLORIN ȘTEFAN, ELEGIA ■.....	130
Dana Altman	
BLOOD SWEEPED LANDS AND SEAS OF RED.....	131
Ioana Ciocan	
ESTE ARTA O DISTRAȚIE INTELIGENTĂ? CÂTEVA PARADOXURI ALE AUTOREFLEXIVITĂȚII ■.....	132
Cristian Nae	
DISPARIȚIA ■.....	134
Anca Rujoiu	
O CAPCANĂ ȘI PATRUZECI DE ȘIRETLICURI ■.....	136
Cristian Nae	
DER BRANCUSI-EFFEKT / EFECTUL BRÂNCUȘI ■.....	138
Stefanie Proksch-Weilguni	

5 In memoriam

DAN HĂULICĂ - UN PAPĂ	
AL CRITICII DE ARTĂ ROMÂNEȘTI	141
Magda Cârneli	

6 Cronici de carte // Book reviews

CĂTĂLIN DAVIDESCU, ARTITUDINI ■.....	142
Mihaela Velea	
MEMORIILE LUI ALEXANDRU (RĂDVAN).....	143
Aurelia Mocanu	
DOSARELE SECRETE ALE AGENTULUI ANTON.	
PETRU COMARNESCU ÎN ARHIVELE SECURITĂȚII.....	143
Valentina Iancu	
AVANGARDA RUSĂ:	
CONFIGURAȚII ȘI METAMORFOZE ■	144
Igor Mocanu	
CURATING “EASTERN EUROPE”	
AND BEYOND: ART HISTORIES THROUGH	
THE EXHIBITION ■.....	145
Igor Mocanu	
TEXTE ZUR KUNST #88	
THE QUESTION OF VALUE ■.....	147
Igor Mocanu	
GETA BRĂTESCU – ATELIERUL / THE STUDIO.....	149
Ileana Pintilie	
PARADIGMA ARTEI CONTEMPORANE.	
STRUCTURILE UNEI REVOLUȚII ARTISTICE ■.....	149
Lucia Popa	
DUBLĂ EXPUNERE – O CARTE LA GRANIȚA	
DINTRE DOUĂ LUMI.....	150
Roxana Gamarț	
CUM SĂ SCRII DESPRE ARTA CONTEMPORANĂ	151
Liviana Dan	

7 Info Art

EXPOZIȚII, EVENIMENTE.....	152
CONTRIBUTORI ■.....	172

#1

ARTA BRITANICĂ British Art

Bill Balaskas, *The market will save us*, 2013, banner/intervention on the facade of the Royal College of Art, 23.4 x 6.8 m. Courtesy of the artist and Kalfayan Galleries, Athens – Thessaloniki.

Scena londoneză văzută prin ochii celor care i-au supraviețuit

text de **CRISTINA BOGDAN**

Când am venit în Londra acum 4 ani, plecam din Paris pentru că devenise plictisitor. Vroiam să reușesc în lumea artei, iar Londra părea singurul loc din Europa unde se putea întâmpla acest lucru. În Londra erau școlile, scena de artă underground, banii, petrecerile. În mai puțin de un an, aveam să primesc postul de curator într-o galerie avangardistă din East End și să îmi încep doctoratul, evident plătit – pentru că meritam și la Londra cultura era una a meritocrației.

Au trecut doi ani până am încetat să lucrez în barurile de acolo. Doi ani și jumătate până am recunoscut că nu-mi puteam permite să studiez la Royal College of Art, unde intrasem bluffând, după spusele aproape admirative ale tutorelui meu. Iar anul trecut am reușit, în sfârșit, să predau la universitate. Între timp, făcusem foamea, trecusem prin momente de disperare, suferisem umilinte și urăsem Londra din tot sufletul. Fusesem un imigrant ilegal și un outsider. Încercasem să mă lupt cu sistemul, ca să realizez că nici măcar nu contam suficient pentru a fi învinsă de el. Cunoscusem oameni minunați, majoritatea aflați în trecere spre un loc cât mai departe de Londra, toți luptând pentru carierele și viețile lor, punând totul sub semnul întrebării și reușind să se și distreze în acest timp.

Unii dintre ei sunt cei care scriu despre Londra în acest număr din ARTA – unii o urăsc, alții o iubesc, unii au sângerat până aproape de moarte sub vraja ei, în timp ce alții se folosesc de ea cu indiferență. I-am rugat să scrie despre lucruri pe care le-am dezbătut, care ne-au afectat, sau despre care am aflat de la ei: cum era Londra „când era cool” (interviul meu cu Jonathan Miles), de ce acum e doar o mare afacere (așa cum spune Bill Balaskas) și schilodește pe oricine vrea să fie creativ, de ce a transformat chiar și educația în ceva ce poate fi cumpărat numai cu bani (așa cum demonstrează Abbie Vickress și Sitcom). Alții au preferat să cartografieze practici noi care și-au avut originea în Londra: ficțiunea arhitecturală (Claire Jamieson), Art Writing (Travis Jeppesen), sau conceptualismul virtual (Joseph Taylor). Unii dintre noi au ales să discute despre angoasele personale cu cineva: Angels Miralda cu Victor Delvecchio, sau eu însămi cu renumitul artist Ian Kiaer.

Aceste lucruri contează pentru că Londra este un mit asupra căruia stau ațintiți ochii artiștilor din întreaga lume – și aproape nimic din ceea ce s-a spus despre Londra nu te pregătește pentru o întâlnire față în față. Scena artistică din acest loc crud și fantastic reflectă arhitec-

tura orașului: modul în care the City – luxosul district financiar – este înconjurat de șiruri de locuințe sociale, în care artiștii închiriază cămăruțe de la imigranți de generația a treia care trăiesc din ajutorul social oferit de statul britanic. Instituții ca Tate strălucesc deasupra a mii de spații underground, care vor muri de îndată ce o publicație obscură le va acorda momentul de glorie. Artiști și curatori se vor lupta ca niște câini înfomețați pentru unica lor șansă la os – și cei mai mulți nu vor ajunge niciodată la el. Cu toate acestea, milioane ca ei, cu toții strălucitori și plini de încredere, vor veni să-și încerce norocul în acest oraș al orașelor.

Cred că Londra nu mai este un loc pentru ființe umane, ci întruchiparea cea mai fidelă a deșertului realității. Anul trecut, când am putut în sfârșit să-mi permit propria cameră, am ieșit din casa *mea*, am mers pe strada *mea*, și am respirat pentru prima dată aerul Londrei. Era momentul să plec (pentru că eram încă în viață) și de acum încolo să folosesc Londra ca pe un loc de joacă/luptă ocazional. Era momentul să pun în aplicare tot ce mă învățase orașul și să mă îndrept spre casă. De aici s-a născut proiectul acestui dosar.

The London Art Scene, As Seen by Those Who Survived It

text by Cristina Bogdan

When I came to London 4 years ago, I was leaving Paris because it had become a bore. I was stuck. I wanted to make it in the art world and London seemed like the only place in Europe to do so. It had the schools, the independent art scene, the money, the parties. In less than a year, I would be appointed curator in some avant-garde little gallery in the East End and start my Ph.D. which would be paid for – because I was worth it and this was a culture of meritocracy.

It was only 2 years later that I stopped working in bars. 2 and a half years later that I admitted I couldn't afford the Royal College of Art – which I 'bluffed' my way into, as my tutor said. And finally, last year, I got my break and started lec-

turing at University. In the meantime, I had starved, despaired, been humiliated and hated London with all my guts. I had been an illegal immigrant and an outsider. I had tried to fight the system only to realize I didn't even matter enough to be defeated by it. I had met amazing people, mostly there on their way to somewhere that is as far from London as possible, all fighting for their careers and their lives, questioning everything and still enjoying every bit of it.

Some are writing about London in this issue – some hate it, some love it, some of them have been bled to a near death under its spell, while others own it with indifference. I wanted them to write about things we might have debated, suffered from, or I might have found out from them: what London was like 'when it was cool' (my interview with Jonathan Miles), why now it's just business (as Bill Balaskas wonders) and it's crippling creative people, why it has turned even education into something only money can buy (as Abbie Vickress and Sitcom prove). Others preferred to map new practices having originated in London: architectural fiction (Claire Jamieson), Art Writing (Travis Jeppesen), or virtual conceptualism (Joseph Taylor). Some of us chose to talk about our anguish, like Angels Miralda and Victor Delvecchio, or myself questioning renowned artist Ian Kiaer.

These things matter because London is a myth everyone has their eye on – and almost nothing you have been told about it can prepare you for your face to face with it. The art scene in this cruel and fascinating place mirrors its geography: the way in which the City – the glossy financial district – is boarded by rows of insalubrious council flats, where artists sublet tiny rooms from third generation immigrants living on benefits. Glamorous institutions like the Tate shine high above a myriad of underground spaces, which will die as soon as they have shone in some obscure publication. Artists and curators will fight like hungry dogs over some opportunity of a bone, and most of them will never have their moment of glory. Yet millions like them, all brilliant, all confident, will come to try their chance in this city of cities.

I believe London is not a place for human beings anymore: it is as close as it gets to the desert of the real. Last year, when finally I could afford my own room, I walked out of *my* house – on *my* street – and breathed for the first time the London air. It was time to go (because I was still alive) and from now on use London as an occasional playground. It was time to put into practice what I had learned and head back home.

And this is where the project to put together the texts which you are about to read comes from.

Un artist în Londra

text de **BILL BALASKAS**

Introducerea mea pe scena artistică a Londrei s-a produs într-un decor amețitor: sala principală a celei mai faimoase case de licitație din oraș și din lume. Mă aflam acolo împreună cu prietenul meu de atunci, acum galerist, care venise să liciteze pentru niște lucrări de la începutul secolului XX din partea clienților săi. Licitația s-a desfășurat neașteptat de bine: a reușit să cumpere majoritatea lucrărilor de artă pe care le dorea, la prețuri relativ bune. Multe dintre ele erau frumoase de-ți tăiau respirația: compoziții măiestre, culori vibrante, tehnici inovatoare și un puternic simț al identității artistice, toate îngemănate. Procesul de licitație a fost destul de năucitor, cu tablouri și sculpturi de dimensiuni și prețuri estimativ diferite, care apăreau și dispăreau cu o viteză uluitoare. M-am trezit că răsfoiesc catalogul de la un capăt la altul, încercând să memorez cât de mult puteam. Mă simteam realmente fericit pentru că avusesem ocazia să văd toate acele opere extraordinare, de geniu artistic, într-un interval de timp de doar câteva ore. Totuși, cu trecerea timpului, am început să realizez că interesul principal al celor care participau la licitație nu erau lucrările propriuzise – cel puțin nu atât timp cât se aflau în sala de licitație. În schimb, discuțiile se concentrău pe sumele de bani care fuseseră cheltuite, motivul pentru care fuseseră cheltuite și cine le cheltuiseră, posibila falsificare a unora dintre lucrări, și multă bărfă despre cine se culca cu cine din acea încăpere, și cum

reușiseră să-și clădească o carieră ca artiști, curatori sau critici. E drept, la vârsta de 23 de ani și când încă mai studiam pentru licență, a fost în cele din urmă un context destul de descurajant prin care mi-am câpătat prima „privire dinăuntru” asupra prestigioasei piețe de artă din Londra. În zilele care au urmat, m-am trezit că îmi pun serios la îndoială judecata și opțiunile recente de viață: însuși faptul că plecasem din Grecia după ce obținusem o diplomă în economie, pentru a studia arta în Marea Britanie.

Cu doar șapte ani mai târziu, în ianuarie 2013, condițiile erau oarecum diferite, întrucât mă pregăteam să expun cea mai mare lucrare de artă făcută de mine vreodată, într-unul dintre locurile publice cele mai proeminente din Londra: un panou de 23 de metri înălțime, desfășurat pe fațada Royal College of Art. Înscriș cu propoziția (ironică) „Piața ne va salva”, panoul urma să fie ridicat la sediul istoric al Colegiului, în South Kensington, vizavi de Royal Albert Hall și de Albert Memorial, din Hyde Park. Scopul lucrării nu era de a interfera cu fațada unei clădiri de marcă, acoperind o parte din aceasta. Mai degrabă, dorea să zdruncine ideea însăși a ceea ce înseamnă să fii un artist care lucrează în condițiile socioeconomice actuale, de austeritate și finanțări reduse. Totuși, de remarcat faptul că, pentru a realiza acest proiect, am fost nevoit să folosesc „canalele” pieței care-mi fuseseră deschise până în 2013. În acel moment, eram reprezentat de o galerie comercială, colaboram cu anumiți curatori în spații

comerciale și necomerciale, criticii de artă scriau lucruri bune (și uneori rele) despre expozițiile mele, iar eu îmi vindeam lucrările colecționarilor la marile târguri de artă din lume. Ambițiosul meu proiect cu panoul fuse-se finanțat de o astfel de colecționară, care îmi sprijinise cu generozitate viziunea artistică (și politică). Fără ea, costurile legate de producția și instalarea panoului nu ar fi putut fi acoperite. În mod normal (dar destul de naiv), așteptările mele privind impactul panoului asupra scenei artistice londoneze erau destul de mari. Eram sigur că intervenția mea asupra fațadei uneia dintre cele mai importante școli de artă va iniția dezbateri aprinse în presa britanică, în rândul instituțiilor de învățământ și – desigur – printre decidenții politici. Și totuși asta nu s-a întâmplat. De fapt, panoul s-a bucurat de o publicitate mult mai mare în alte țări din Europa decât în Marea Britanie însăși: pur și simplu, londonezii au decis că panoul nu era acolo... Foarte interesant, în seara vernisajului expoziției, unul dintre decanii școlii mi-a mărturisit că unii fondatori ai instituției, care lucrau pe piața financiară, interpretaseră inscripția de pe panou ad-litteram: credeau că, în sfârșit (!) învățământul recunoștea contribuția substanțială pe care o avusese piața în însăși existența artelor. În mod evident, această interpretare era departe nu doar de intențiile panoului, ci mai ales de preocupările mele generale, ca artist...

Scriu acest scurt articol într-un tren de la Newcastle la Londra, întorcându-mă de la deschiderea unei noi mari expoziții în care fi-

2

3

gurează acest panou. Expoziția se concentrează pe relația dintre artă și finanțe din 1700 până în prezent, și va fi itinerată în toată țara în anii următori. Lista de muzee și galerii care o vor găzdui nu include în prezent și o prezentă la Londra. Ce spun, așadar, toate acestea despre unul dintre cele mai puternice orașe din lume, când e vorba despre arta contemporană? Mie, unuia, mai mult decât orice, îmi indică faptul că Londra este un oraș cu contradicții inerente. Pe de o parte, este un oraș bogat, ceea ce înseamnă că sunt mai multe posibilități de a produce proiecte noi și adesea ambițioase, care s-ar fi materializat foarte greu altundeva. Și, pe de altă parte, bogăția și ierarhiile sale aferente poartă cu ele un context inerent conservator, care se opune artei angajate politic și social, cât și dezbaterilor neplăcute pe care le-ar putea genera conținutul acesteia. Trăind la Londra (și muncind din greu), un artist poate să creeze lucrări noi și foarte interesante, care vor ajunge la un public unic, larg, de specialiști și nespecialiști. Aceasta are însă un preț. Costul vieții în acest oraș crește zilnic, în timp ce calitatea vieții și numărul de oportunități, nu. Uneori, mi se pare că Londra este un oraș cu prea multă bogăție și prea mulți artiști. Poate că a venit timpul să merg mai departe.

LEGENDĂ FOTOGRAFII / CAPTIONS:

1. Bill Balaskas, *ÉCANOMIE*, 2011, mixed-media site-specific installation (paint, brushes, plastic buckets, wooden plinth), dimensions variable. Courtesy of the artist and Kalfayan Galleries, Athens – Thessaloniki.
2. Bill Balaskas, *Re: Evolution*, 2013, printed fabric installation, 1.5 x 2.5 m. Courtesy of the artist and Kalfayan Galleries, Athens – Thessaloniki.
3. Bill Balaskas, *Culture*, 2013, mixed-media installation (neon, 1000 metres of cable, socket), dimensions variable. Courtesy of the artist and Kalfayan Galleries, Athens – Thessaloniki.

Being an Artist in London

text by BILL BALASKAS

My introduction to London's art scene took place amid an undeniably dazzling setting: the main hall of one of the city's (and the world's) oldest and most famous auction houses. I found myself there with my then friend, now gallery owner in order for him to bid for some early 20th century works on behalf of his collectors-clients. The auction went unexpectedly well: he managed to buy most of the artworks that he intended to, at relatively good prices. Many of them were breathtakingly beautiful: masterful compositions, vibrant colours, innovative techniques and a strong sense of artistic identity, all coming together. The bidding process was rather overwhelming, as paintings and sculptures of different sizes and estimation prices started appearing and disappearing at amazing speed. I found myself frantically going back and forth in the catalogue's pages, trying to memorise as much as I possibly could. I was feeling genuinely happy for having been offered the opportunity to see all those great pieces of artistic genius within a time span of just a few hours. However, as time went by, I started realising that the works themselves were not the main interest of the people who attended the auction – at least not whilst being in the auction room. Instead, most of the talk was about the sums of money that had been spent, the reason why and by whom, the potential forgery of some of the paintings, along with a lot of gossiping about who was or had been sleeping with whom in the room and how they had managed to build their careers as artists, curators, or critics. Arguably, at the age of 23 and while still studying for my Bachelor, this ended up being a rather discouraging context through which to gain my first "insider's view" into London's prestigious art market. In the days that followed, I found myself seriously doubting my judgement and recent life choices: the very fact that I had left Greece after finishing my degree in economics in order to study art in the UK. Just seven years later, in January of 2013, the conditions felt rather different, as I was preparing to exhibit my largest ever artwork at one of London's most prominent public locations: a 23-metre-high banner displayed on the façade of the Royal College of Art. Featuring the (ironic) phrase "The market will save us", the banner was raised at the college's historical headquarters in South Kensington, opposite the Royal Albert Hall and the Albert Memorial in Hyde Park. The work's aim was not simply to disrupt the façade of a prominent public building by covering part of it. Rather, it aimed at disrupting the very idea of what it means to be an artist working under the current socioeconomic conditions of austerity and funding cuts. Yet notably, in order to realise this project, I had to take advantage of the "channels" of the market,

which by 2013 had been opened to me. By that time I was represented by a commercial gallery, I was collaborating with curators in commercial and non-commercial spaces, art critics were writing good (and sometimes bad) things about my exhibitions, and I was selling my works to collectors in major art fairs around the world. My ambitious banner project was funded by such a collector, who generously supported my artistic (and political) vision. Without her, the production and installation costs of the banner would have never been met. Quite naturally (but rather naively), my expectations about the banner's impact on London's art scene were quite high. I felt confident that my intervention on the façade of one of the world's most important art schools would initiate some lively debate in the British press, across educational institutions and – of course – amongst policy makers. However, this never happened. In fact, the banner enjoyed much wider publicity in other countries around Europe than in Britain itself: quite simply, people in London decided to pretend that the banner was not there... Most interestingly, during the exhibition's opening night, one of the college's governors revealed to me that some of the institution's funders, who were working in the financial sector, had actually interpreted the banner's phrase literally: they thought that, finally (!), education was recognizing the substantial contribution made by the markets to the very existence of the arts. Obviously, this interpretation stood far not only from the banner's intentions, but also from my general preoccupations as an artist...

I am writing this short article on a train from Newcastle to London, returning from the opening of a major new exhibition that features the banner. The exhibition focuses on the relationship between art and finance from 1700 until the present day, and it will tour the country over the next couple of years. The list of the museums and galleries that will host it does not currently include a London venue.

So, what does all this say about one of the most powerful cities in the world when it comes to contemporary art? For me, above anything else, it indicates that London is a city of inherent contradictions.

On the one hand, it is a city of wealth, which entails that there are more opportunities to produce new and often ambitious projects, which would have been very difficult to materialize in other places. And, on the other hand, wealth and its attached hierarchies carry with them an inherently conservative context, which stands opposite politically and socially engaged art and the unpleasant debates that its content might engender. By living in London (and working hard), an artist is likely to create new exciting works while reaching a uniquely large specialist and non-specialist audience. But this comes at a price. The cost of living in the city is rising day by day, while the quality of life and the number of opportunities isn't. Sometimes, I feel that London is a city with too much wealth and too many artists. Perhaps, it is time to move on.